

Kvalitetsdeklaration: Enhetsvärde- och volymindex för utrikeshandel med varor (1997-2012)

1. Statistiska uppgifternas relevans

1.1 Informationsinnehåll och ändamål

Enhetsvärde- och volymindexen för utrikeshandel ger månatlig och kumulativ information om utvecklingen av export- och importpriser, varuomsättningen samt av export- och importvolymen.

Indexen som beskriver pris- och volymutvecklingen är ett viktigt verktyg för beslutsfattare, planerare och forskare både inom den offentliga och privata sektorn såväl på nationell nivå som i EU:s och flera internationella organisationers verksamhet.

1.2 Centrala begrepp och klassificeringar

Som formel för utrikeshandelsindex används i beräkning av enhetsvärdeindex Laspeyres formel och i beräkning av volymindex Paasches formel. Indexen beräknas som kedjeindex då jämförelseåret alltid är året före beräkningsåret.

I praktiken beräknas enhetsvärdeindexen enligt följande formel:

$$P(L) = \frac{\sum w(0) (p(n)/p(0))}{\sum w(0)}, \text{ där } p = \text{varukodens enhetsvärde och } w = \text{varukodens vikt}$$

Volymindex beräknas med hjälp av enhetsvärdeindexen. De månatliga volymindexen beräknas så att månadens värde deflateras med motsvarande enhetsvärdeindex och det värde som fås som resultat jämförs med föregående års genomsnittliga månadsvärde. Kumulativa volymindex beräknas på motsvarande sätt med hjälp av kumulativa värdeindex och med kumulativa enhetsvärdeindex som deflatorer.

Poängtalet för bytesförhållandet beräknas enligt formeln: (enhetsvärdeindex vid export / enhetsvärde vid import) x 100.

Både månatliga och kumulativa enhetsvärde- och volymindex kedjas genom att multiplicera okejade index med motsvarande kedjade årsindex för föregående år.

Som indexvarukoder används underkoderna i EU:s Kombinerade nomenklatur (Combined nomenclature, CN). Som prisuppgifter vid beräkning av månatliga och kumulativa enhetsvärdeindex används varukodernas statistiska värde per mängdenhet angiven i KN-nomenklaturen. Som prisuppgifter för jämförelseåret både i månatliga och kumulativa enhetsvärdeindex används prisuppgifterna för hela (det föregående) året. Varukodernas vikter fås av indexbenämningarnas värdeandelar för jämförelseåret. Vikterna höjs per varuklass så att den sammanlagda vikten på varukoderna i varje varuklass motsvarar varuklassens värdeandel för jämförelseåret. I enhetsvärdeindexen för export ingår uppemot 500 KN-underkoder och i enhetsvärdeindexen för import uppemot 700 KN-underkoder.

Enhetsvärde- och volymindexen för utrikeshandel beräknas och publiceras i enlighet med produktklassificering efter näringsgren (Classification of Products by Activities, CPA) samt varornas huvudsakliga ändamål (Main Industrial Groupings, MIG). Mig-klassificering är inte en officiell varuklassificering.

1.3 Lagar och förordningar

Utrikeshandelsstatistiken baseras på Europeiska gemenskapens lagstiftning samt Finlands nationella statistiklag (280/04) och tulllag (1466/94). I EU-lagstiftningen regleras statistiken av grundförordningen om statistiken över internhandeln (EG, 638/2004), grundförordningen om statistiken över externhandeln (EG, 1172/95) samt av tillämpningsbestämmelserna för verkställandet av dessa.

Landsklassificeringen baseras på kommissionens förordning (EG, 1833/2006) om landsklassificering av statistiken över gemenskapens externhandel och handeln mellan medlemsstaterna. Landskoderna motsvarar Internationella standardiseringsorganisationens standard ISO/DIS 3166.

2. Metodbeskrivning

Uppgifterna om Finlands handel med övriga EU-länder samlas med Intrastat-systemet för internhandel från de statistikdeklarationer som företagen avger. I Intrastat-systemet anger importörer och exportörer månatligen behövliga statistiska uppgifter om sin internhandel till Tullen. Uppgifterna om varuhandeln mellan Finland och tredje land fås från tulldeklarationerna, som skall avges för varje import- och exportförsändelse. Vid upprättandet av statistiken över Finlands utrikeshandel sammanförs uppgifterna om intern- och externhandeln.

3. Uppgifternas riktighet och exakthet

Både det månatliga och det kumulativa indexmaterialet granskas efter att det månatliga utrikeshandelsmaterialet blivit klart. Uppgifterna är dock preliminära och ändras allt efter som grundmaterialet kompletteras och materialet revideras. Korrigeringar i materialet för månader före beräkningsmånaden har beaktats i det kumulativa indexet.

I regel statistikförs alla varor som exporteras från eller importeras till Finland. En förutsättning för statistikföringen är att varan fysiskt träder in i landet eller lämnar det. Ett undantag utgörs dock av fartyg och flygplan, som statistikförs efter att ägarförhållandet ändrats. Utanför statistiken blir bl.a. transitbefordringar samt ekonomiska transaktioner som saknar betydande kommersiellt värde. Dessutom är de minsta företagen befriade från statistikdeklarationsskyldighet för internhandel. Även utrikeshandel med tjänster blir utanför denna statistik.

4. Publicerade uppgifter i realtid och i rätt tid

Enhetsvärde- och volymindexen för utrikeshandel publiceras inom fyra/fem veckor från publiceringen av den månatliga utrikeshandelsstatistiken. För den månatliga statistiken meddelas en exakt publiceringstid cirka ett år i taget. Publiceringstidtabellen upprätthålls på Tullens webbplats.

5. Uppgifternas tillgänglighet och genomskinlighet / tydlighet

Enhetsvärde- och volymindexen för utrikeshandel publiceras på Tullens webbplats vid på förhand tillkännagivna publiceringstider.

Mer information om utrikeshandelsstatistik fås på Tullens webbplats under Utrikeshandelsstatistik. På webbplatsen finns bl.a. statistikföringsprinciperna för utrikeshandelsstatistik samt alla Tullens statistik och översikter om Finlands utrikeshandel.

Mer information fås även från Statistikservicen:

- telefon: växel (09) 6141 eller statistikservice direkt 020 690 603
- e-post: statistik[at]tulli.fi
- Internet: www.tulli.fi
- Uljas-statistikdatabas: uljas.tulli.fi

6. Statistikens jämförbarhet

Enhetsvärde- och volymindex för utrikeshandel har producerats med nuvarande bransch- och ändamålsklassificeringar sedan 1997.

7. Tydlighet och enhetlighet

Utöver utrikeshandelsstatistiken kan statistiska uppgifter om utrikeshandel fås från nationalekonomiska enhetens bokföring vid Statistikcentralen samt av Finlands Bank.

Statistiska uppgifter om utrikeshandel mellan EU-länderna finns i Eurostats publikationer och databas Easy Comext samt på organisationens webbplats. Databasen kan användas avgiftsfritt via Internet. Den utrikeshandelsstatistik som FN framställer (Comtrade-databasen) kan avgiftsfritt utnyttjas på FN:s webbplats.

De begrepp och definitioner som EU:s medlemsstater och deras viktigaste handelspartner använder avviker från varandra, vilket har en verkan på statistikens jämförbarhet.